

Απειλούμενα ζώα της Ελλάδας

1
Ασπροπάρης
Neophron percnopterus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Μεταναστευτικό, φωλιάζει σε χαλαρές αποικίες. Τρέφεται κυρίως με νεκρά ζώα και άλλα κατάλοιπα. Γεννά 1-2 αυγά τον χρόνο.
Βιότοπος: Φωλιάζει σε Βράχια
Απειλές: δευτερογενής δηλητηρίαση από παράνομα δηλητηριασμένα δολώματα, μείωση κτηνοτροφίας και άρα τροφής, ενόχληση στις φωλιές από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η αναρρίχηση, η φωταγωγή βράχων, κλπ, παράνομο κυνήγι.
Πληθυσμός: Δεν ξεπερνά τα 30-50 ζευγάρια
Εξάπλωση: Ν. Έβρου, Ήπειρος, Θεσσαλία.

2
Αργυροπελεκάνος
Pelecanus crispus
(τρωτό)

Οικολογία: Φωλιάζει σε αποικίες, σε υγρότοπους, πάνω σε απομονωμένες νησίδες. Γεννά ένα μικρό τον χρόνο. Τρέφεται αποκλειστικά με ψάρια. Ψαρεύει μόνος, ομαδικά ή μαζί με κορμοράνους.
Βιότοπος: Υγρότοποι
Απειλές: Δεν αντιμετωπίζει απειλές, κυρίως λόγω της ευαισθητοποίησης των ψαράδων που δεν το καταδιώκουν. Το μόνο στην Ελλάδα παγκόσμια απειλούμενο είδος που έχει αυξηθεί σημαντικά τον αναπαραγόμενο πληθυσμό του.
Πληθυσμός: 1.150-1.300 ζευγάρια
Εξάπλωση: Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος, Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησος. Αποικίες αναπαραγωγής στη Μικρή Πρέσπα, τον Αμβρακικό κόλπο και τη λίμνη Κερκίνη.

3
Οχιά της Μήλου
Macronipera schweizeri
(κινδυνεύον)

Οικολογία: Ενδημικό είδος των Κυκλάδων. Τα ενήλικα τρέφονται με τρωκτικά και πουλιά, και τα νεαρά με ασπόνδυλα και σαύρες.
Βιότοπος: Πλαγιές με διάσπαρτους θάμνους και μεγάλα ανοίγματα. Επίσης καλλιέργειες και φρύγανα. Χρησιμοποιούν γαμηλά δέντρα ως θέσεις ενέδρας.
Απειλές: Καταστροφή ή υποβάθμιση των περιοχών όπου ζει κυρίως λόγω εξορμητικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα στην Μήλο. Επίσης λαθροσυλλογή, ατυχήματα στους δρόμους.
Πληθυσμός: Δεν ξεπερνά τα 5.400 ενήλικα άτομα.
Εξάπλωση: Αποκλειστικά σε Μήλο, Κίμωλο, Πολύαιγο και Σίφνο.

4
Μεσογειακή φώκια
Monachus monachus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Καλύπτουν πάνω από 150 ναυτικά μίλια σε 3 μήνες. Καταδύονται σε βάθος 120 μ. Τρέφονται με κεφαλόποδα. Γεννάνε ένα μικρό το χρόνο.
Βιότοπος: Θάλασσα και καλά προφυλαγμένες σπηλιές όπου αναπαύονται και θηλάζουν τα μικρά τους.
Απειλές: Καταστροφή των παράκτιων οικοσυστημάτων (δόμηση, τουρισμός, βιομηχανία, αλιεία), ηθελιμένες θανατώσεις ατόμων, μείωση διαθεσίμων τροφής εξαιτίας της υπεραλιείωσης, θαλάσσια ρύπανση.
Πληθυσμός: 250 περίπου άτομα
Εξάπλωση: Σε όλες τις ακτές και τα νησιά της χώρας. Μεγαλύτεροι πληθυσμοί στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου-Β. Σποράδων και στο σύμπλεγμα Κιμώλου-Πολυαίγου.

5
Ρινόλοφος του Μεhely
Rhinolophus mehelyi
(τρωτό)

Οικολογία: Τυπικό σπηλαιόβιο είδος. Κυνηγάει νυχτοπεταλούδες και άλλα έντομα πάνω από δάση και βαμνότοπους. Σχηματίζει μεγάλες αναπαραγωγικές αποικίες στις αρχές της άνοιξης.
Βιότοπος: Σπήλαια.
Απειλές: Η ενόχληση από επισκέπτες ή ανασκαφές που μπορούν να προκαλέσει το θάνατο δεκάδων νεογνών και εγκατάλειψη της αποικίας.
Πληθυσμός: Άγνωστος
Εξάπλωση: Λίγοι και απομονωμένοι πληθυσμοί σε Μακεδονία, Θράκη, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο, Λέσβο και Κω.

6
Ελάφι
Cervus elaphus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Το ελάφι είναι το μεγαλύτερο φυτοφάγο της Ελλάδας. Κλαδοκέρατα φέρει μόνο το αρσενικό. Λύκοι, γύπες και άλλα αρπακτικά ζώα που σήμερα απειλούνται θα μπορούσαν ακόμα να στηρίζονται στην ύπαρξή του.
Βιότοπος: Κατεχοχίν δασικό είδος που όμως έχει ανάγκη τα ανοίγματα με χορτολιβαδική βλάστηση.
Απειλές: Κυρίως το παράνομο κυνήγι. Επίσης η υποβάθμιση βιοτόπων και όχληση εξαιτίας ανθρωπίνων δραστηριοτήτων.
Πληθυσμός: Λίγες δεκάδες ζούνε στα δάση της Ροδόπης στα σύνορα με τη Βουλγαρία ενώ στην Πάρνηθα ζούνε απομονωμένα μερικές εκατοντάδες άτομα που είχαν εισαχθεί.
Εξάπλωση: Ροδόπη, Πάρνηθα, Ήπειρος και σε εκτροφεία.

7
Τσακάλι
Canis aureus
(κινδυνεύον)

Οικολογία: Τροφοληκτικής μάλλον παρά κυνηγός, προτιμά τροφές όπως υπολείμματα κτηνοτροφίας, φρούτα, αλλά και μικρά ζώα. Ζουν σε ομάδες 3-5 ατόμων.
Βιότοπος: Μωσαϊκό μικρών καλλιέργειών και υγρότοποι με πυκνές συστάδες βλάστησης, πάντα σε χαμηλά υψόμετρα.
Απειλές: Εγκατάλειψη αλλά και εντατικοποίηση της γεωργίας, μείωση και εντατικοποίηση της κτηνοτροφίας, καταστροφή και εκχέρωση υγροτόπων, επέκταση των οικισμών στην παραλιακή ζώνη.
Πληθυσμός: Πλέον έχουν απομείνει 1.000 - 1.500 άτομα.
Εξάπλωση: Πελοπόννησος, Φωκίδα, Χαλκίδα, Α. Μακεδονία-Θράκη, Σάμος και κάποιοι απομονωμένοι μικροί πληθυσμοί στην Κερκίνη και το παραποτάμιο δάσος Αξιού.

8
Ρινόδελφίνο
Tursiops truncatus
(τρωτό)

Οικολογία: Τρέφεται με ψάρια, όπως η σαρδέλα και ο γαύρος. Τα αρσενικά ζουν 40-45 χρόνια και τα θηλυκά 50-55 χρόνια.
Βιότοπος: Ζει κυρίως σε περιοχές με βάθος έως 250 μέτρα και σε απόσταση έως 6 χλμ. από την ακτή.
Απειλές: Ηθελιμένη θανάτωση από αλιείς λόγω των ζημιών που προκαλεί στα δίχτυα και τα αλιεύματα. Απώλεια και υποβάθμιση του βιοτόπου τους λόγω της υπεραλιείωσης.
Πληθυσμός: Από 3.800 έως 9.000 άτομα.
Εξάπλωση: Σε όλες τις παράκτιες περιοχές, και γύρω από τα νησιά στο Ιόνιο πέλαγος και από το Θρακικό έως το Λυβικό πέλαγος. Ένας απομονωμένος υποπληθυσμός υπάρχει στον Αμβρακικό κόλπο.

9
Λιβελούλα
Somatochlora borisi
(Τρωτό)

Οικολογία: Όπως όλες οι λιβελούλες (ελικοπετράκια), οι προνύμφες ζουν σε γλυκά νερά, ποτάμια, λίμνες, έλη κλπ και τρέφονται με άλλα ασπόνδυλα του γλυκού νερού. Τα ενήλικα είναι επίσης σαρκοφάγα και κυνηγούν την τροφή τους γύρω από τους υγροτόπους. Στην Ελλάδα απαντώνται 69 διαφορετικά είδη λιβελούλας.
Βιότοπος: Ποτάμια και ρέματα μέσα σε δάση, όπου η ροή του νερού είναι μικρή.
Απειλές: Εντατικοποίηση της υλοτομίας και φύτευση κωνοφόρων, ρύπανση των νερών και αποστράγγισή τους.
Πληθυσμός: Άγνωστος.
Εξάπλωση: Το συγκεκριμένο είδος ζει σε μια μικρή περιοχή στην ανατολική Ροδόπη.

10
Μεσογειακή χελώνα
Testudo hermanni
(τρωτό)

Οικολογία: Τρέφεται κυρίως με φυτά. Το καλοκαίρι αποφεύγει τη ζέση και τον χειμώνα κρύβεται μέσα στο έδαφος για να γλιτώσει το κρύο.
Βιότοπος: Μεσογειακά οικοσυστήματα χωρίς πολύ χαμηλή ή πολύ υψηλή βλάστηση. Αποφεύγει τις εντατικές καλλιέργειες και τα μεγάλα υψόμετρα.
Απειλές: Χρήση φυτοφαρμάκων και βαριών μηχανημάτων σε εντατικές καλλιέργειες, οικοπεδοποίηση, διανομή δρόμων και αυξημένη κίνηση οχημάτων, πυρκαγιές, συλλογή ως κατοικίδιο.
Πληθυσμός: Άγνωστος. Η Ελλάδα μάλλον έχει το μεγαλύτερο πληθυσμό στον κόσμο.
Εξάπλωση: Σε όλη σχεδόν τη χώρα εκτός από τα ορεινά, την ξηρή νότια και ανατολική Πελοπόννησο και τα νησιά του Αιγαίου.

Υ.Π.Ε.Κ.Α.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΓΧΩ. ΣΥΝΤΗΜΑΤΟΛΟΓΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΙΣΤΗΣ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ 80% ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ.

WWF Ελλάς
Φυελλόφων 26
105 58 Αθήνα
Τηλ.: 210-3314893
www.wwf.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΩΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC ZOOLOGICAL SOCIETY
Τ.Θ. 3249 Κ.Τ. 102 10 ΑΘΗΝΑ
P.O. Box 3249 K.T. GR-102 10
ATHENS, GREECE

Φωτογραφίες:
1. Ασπροπάρης (Neophron percnopterus): ©Θάνος Καστριτής, 2. Αργυροπελεκάνος (Pelecanus crispus): ©Michel Gunther / WWF-Canon 3. Οχιά της Μήλου (Macronipera schweizeri): ©Μαρία Δημάκη, 4. Μεσογειακή φώκια (Monachus monachus): ©ΜΟΜ/Π. Δενδρινός, 5. Ρινόλοφος του Μεhely (Rhinolophus mehelyi): ©Christian Dietz, 6. Ελάφι (Cervus elaphus): ©H. Schweiger / E. Arendt, 7. Τσακάλι (Canis aureus): ©J. P. Boudot, 8. Ρινόδελφίνο (Tursiops truncatus): ©Ιουλίτσα Σιώρη, 9. Λιβελούλα (Somatochlora borisi): ©J. P. Boudot, 10. Μεσογειακή χελώνα (Testudo hermanni): Α. Τριχάς /ΜΦΙΚ.